



Državni izpitni center



P 2 2 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 30. maj 2022

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1, 9).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 4, 15).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 7, 12.2).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat označi samo eno rešitev, če v navodilih ni določeno drugače. Če jih označi več, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 3, 5).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Dušana Waldhütterja / D. Waldhütterja ♦ 25. 3. 2019 / 25. marca 2019 ♦ Kvadrati / časnika Večer / časopisa Večer / Večera ♦ teden 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
	1	po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ♦ (svetovni) dan voda ♦ obeležitev (svetovnega) dneva voda ♦ Spodbudil ga je (22. marec.) dan voda. 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ NE 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ razodeva ♦ subjektivno 		obe pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ Č		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	♦ 4 ♦ 3 ♦ 1 ♦ 2		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	4	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ljudje smo navajeni, da voda zmeraj priteče iz pipe, da je zagotovljena in vedno dostopna. Ne skrbi nas, da bi je kdaj zmanjkalo. Zato nepremišljeno posegamo v okolje in ga onesnažujemo. Posledice so posebne spremembe, poplave in suše. Avtor meni, da bo dostop do pitne vode vse težje zagotoviti, če bomo z njo ravnali tako neodgovorno. ♦ Avtor Želj povedati, da pitne vode ne cenimo dovolj in se ne zavedamo, da je marsikje po svetu nimajo. Naše slabo ravnanje z naravo povzroča podnebne spremembe, poplave na eni in vse hujše suše na drugi strani, pa tudi pomanjkanje pitne vode v mnogih delih sveta. Avtor meni, da bomo v prihodnosti z dostopom do te dobrine imeli še več težav. ♦ Ne zavedamo se, da lahko zaradi neodgovornega obnašanja že jutri ostanemo brez vode. Vedemo se, kot da je nikoli ne bo zmanjkalo. Ljudje vedno bolj zanemarjamo ekosistem in povzročamo okoljsko škodo. S takim ravnanjem bomo ogrozili oskrbo z vodo v prihodnosti, torej tudi prihodnost svojih zanamcev. 		<p>vsak pomensko ustrezen odgovor = 1</p> <p>1 za jezikovno pravilnost najmanj dveh smiselno povezanih povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	<p>po smislu, npr., štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ škodljivi posegi v naravno okolje ♦ zanemarjanje ekosistema ♦ podnebne spremembe ♦ (vse pogostejše) poplave ♦ (hujša/huda) sušna obdobja / suša ♦ onesnaženje voda / nezaščitenost vodnih virov pred onesnaženjem ♦ nezadostna/dotrajana vodna infrastruktura ♦ porušeno ravnovesje v vodnem krogu ♦ neprimerno ravnanje z odpadnimi vodami / neustrezno prečiščene odpadne vode / vrnitev odpadne vode v okolje 		<p>4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ inovativno in (stroškovno) učinkovito premostili težave zaradi nezadostne/dotrajane vodne infrastrukture / izboljšali vodno infrastrukturo ♦ podprli naravo in njeno sposobnost obnavljanja ♦ ljudi opozorili na okoljske rešitve, ki jih ponuja narava sama 		
	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ bomo pogozdovali ♦ bomo povrnili reke v prvotne struge ♦ bomo obnovili mokrišča ♦ podpremo naravo in njeno sposobnost obnavljanja 		
	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ viri niso zaščiteni / voda ni zaščiten pred (morebitnim) onesnaženjem (s človeškim ali živalskim blatom) ♦ so viri lahko izpostavljeni onesnaženju ♦ je onesnažena 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Prihodnost je odvisna od mladih. ◆ Avtor s tem navaja, da so mladi tisti, ki bodo oblikovali svet v prihodnje, in od njih je odvisno, kako bomo/bodo živeli. ◆ To pomeni, da smo mladi tisti, ki imamo moč za spremembe, zato je od nas odvisno, kako bomo živeli v bodoče. ◆ Mladi smo generacija sprememb. Mi lahko rešimo probleme v svetu z inovativnimi predlogi. 		
11.2	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Mlajši anketiranci so energetsko učinkovitejši (od starejših). ◆ Večina mladih varčuje s toplo vodo. ◆ Mlajši smo ozavešeni in bolj varčujemo z vodo. ◆ Sklicuje se na rezultate ankete, da so mlajši anketiranci učinkovitejši uporabniki vode od starejših. 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ varčno ravnanje z vodo / varčevanje s toplo vodo ◆ (Skoraj) nimamo težav pri oskrbi z vodo. 		
12.2	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Z avtorjem se povsem strinjam. Slovenci smo lahko srečni, saj smo ozavešeni, dobro skrbimo za naravo, varčujemo z vodo in zato živimo v razmeroma zdravem in čistem okolju. ◆ Strinjam se z mnenjem, da smo lahko srečni, ker nimamo nobenih težav pri oskrbi z vodo. Dokler nisem prebrala tega besedila, nisem niti pomislila na to, kako dobro je, ker le odpremo pipo in si natočimo vodo v kozarec. ◆ Z avtorjevim mnenjem se strinjam, ker vem, da imamo v Sloveniji velike zaloge pitne vode in da z njo ravnamo vedno boljše. ◆ Z njegovim mnenjem se ne strinjam, ker sem prepričan, da Slovenija ni tako zelo čista. Povsod namreč ležijo smeti, voda je marsikje umazana, celo nepitna, v odročnih krajih pa ljudje še danes nimajo dostopa do zdrave pitne vode in jo morajo kupovati v plastenkah. 		<p>1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi</p>
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 2 ♦ 4 ♦ 5 ♦ 1 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14.1	1	♦ 2/2.		
	1	♦ 1/1.		
14.2	1	♦ števn ♦ neštevni		obe pravilni rešitvi = 1
14.3	1	♦ svetovni dan vodja ♦ pitna voda		obe pravilni rešitvi = 1
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sovoditelj ♦ zavod ♦ prevodnik 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16.1	1	♦ vodovarstven	♦ vodovarstveni	
	1	♦ vodomet		
16.2	1	♦ B		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pripomoremo ♦ omogočimo 		obe pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ (kar) 2,1 milijarde ljudi		
	1	♦ marginalizirane skupine žensk, otrok, avtohtonih skupnosti, invalidnih oseb in mnogi drugi		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ oseb/osebe (ki zapirajo toplo vodo)		
19.2	1	♦ oni/one		
19.3	1	♦ presežnik/superlativ		
	1	♦ majhni ♦ mlade		obe pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo tudi oblike v drugem spolu in sklonu.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20.1	1	♦ C		
20.2	2	♦ Voda predstavlja odločen člen v igri življenja ali smrti, a/ampak/vendar/pa ji nemalokrat posvečamo premalo pozornosti / toda nemalokrat ji posvečamo premalo pozornosti.		1 za ustrezno pretvorbo povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi Upoštevamo tudi drugačen, a smiselni besedni red v povedi.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	2	♦ Nekaj dni po dnevu žena in [g]regorjevem obeležujemo tudi svetovni dan voda. To priložnost [z]koristimo, da opozorimo na milijijone ljudi po svetu, ki nimajo dostopa do pitne vode. Ta je življen[uj]sko pomembna in dobro je[,] da večina vprašanih pri nas varčuje [s] toplo vodo.		brez napak = 2 1, 2 napaki = 1 Upoštevamo tudi na novo narejene napake.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	♦ naslov sporočevalca in naslovnika, kraj in datum pisanja	2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja 1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja (npr. naveden je samo datum / kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika) 0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali o naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja / podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnih mestih
Ustreznost besedilni vrsti	1	♦ poimenovanje besedilne vrste z izraženo temo in ustrezen nagovor	1 za obe prvini
	1	♦ (vljudnostni zaključek in) pozdrav ter podpis z navedbo vloge sporočevalca (če ta ni izražena v naslovu sporočevalca ali v jedrnem delu)	1 za obe prvini
Vsebina	1	♦ kdaj (datum, ura) in kje bo okrogla miza (npr. 22. 3. 2021 ob 16.00 v avditoriju šole)	
	1	♦ naslov ali tema okrogle mize (Voda je življenje / ogroženost voda / nedostopnost pitne vode)	
	2	♦ utemeljitev prošnje, npr., dve od: – zakaj za sodelovanje prosijo prav Uršo Kragelj (npr. ker je ambasadorka Slovenskega društva za zaščito voda) – kakšen bo njen prispevek na okrogli mizi (npr. da predstavi svoje prizadevanje za izboljšanje stanja slovenskih tekočih in drugih voda) – kaj bi dijakom pomenil njen obisk / njeno sodelovanje (npr. navdušenje, saj je svetovna mladinska prvakinja v kajaku na divjih vodah)	2 navedbi = 2 1 navedba = 1
	2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
	2	♦ slogovna ustreznost – resničnost in smiselnost podatkov – ustrezen in spoštljiv nagovor ter pozdrav (primera neustreznosti: Draga Urša!, Pozdravljeni!) – brez ponavljanja besed/besednih zvez – brez zastranitev – prevladujoča objektivnost	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke.
in slogovna pravilnost			
Skupaj	12	Če je kandidat napisal uradno vabilo, npr. vabi naslovnika na okroglo mizo, se vsebina in slog ovrednotita z 0 točkami. Če je kandidat napisal drugo neustrezno besedilno vrsto, npr. poročilo, se celotna naloga ovrednoti z 0 točkami.	

1. primer prošnje

Miha Novak
Srednja trgovska šola Maribor
Mladinska ulica 14
2000 Maribor

Maribor, 20. 2. 2022

Urša Kragelj
Slovensko društvo za zaščito voda
Hajdrihova 19
1000 Ljubljana

Prošnja za sodelovanje na okrogli mizi

Spoštovana ga. Urša Kragelj!

Na naši šoli bomo ob prihajajočem svetovnem dnevu voda organizirali okroglo mizo na temo Voda je življenje. Začela se bo 22. 3. 2022 ob 16. uri v avditoriju šole.

Ker ste ambasadorica Slovenskega društva za zaščito voda, vas prosimo, če bi kot gostja sodelovali na okrogli mizi. Želimo si, da bi dijakom naše šole predstavili svoj pogled na ravnanje s pitno vodo in prizadevanja za izboljšanje stanja slovenskih tekočih in drugih voda. Dijaki bi se vašega obiska posebej razveselili, saj ste tudi svetovna mladinska prvakinja v kajaku na divjih vodah.

Zahvaljujemo se vam za odgovor in vas lepo pozdravljamo.

Miha Novak,
član ekokrožka

2. primer prošnje

Maja Novak
Srednja trgovska šola Maribor
Mladinska ulica 14
2000 Maribor

Maribor, 10. 2. 2022

Urša Kragelj
Slovensko društvo za zaščito voda
Hajdrihova 19
1000 Ljubljana

Prošnja za obisk šole

Spoštovana gospa Kragelj,

sem članica ekokrožka na Srednji trgovski šoli Maribor. Ob svetovnem dnevu voda bomo na naši šoli priredili okroglo mizo o vodi oz. njeni ogroženosti. Ker ste ambasadorica društva za zaščito voda, Vas vljudno prosim za sodelovanje. Navdušeni smo nad tem, kako aktivno si prizadevate za izboljšanje stanja slovenskih voda, kot svetovna mladinska prvakinja v kajaku na divjih vodah pa ste vzor našim dijakom in nas boste gotovo znali navdušiti, da si bomo bolj prizadevali za zaščito okolja.

Naša okrogla miza se bo odvijala 22. 3. 2022 od 11.30 do 13.00 v veliki predavalnici šole. Če ste pripravljeni sodelovati, Vas prosim, da mi to sporočite na e-naslov maja.novak@gmail.com.

Veselimo se Vašega obiska.

Lep pozdrav

Maja Novak, članica ekokrožka na STŠ MB

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Vinko Möderndorfer, NAVODILA ZA SREČO (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredeljitve.	
0	Opredelitev je napačna.	Odlomek je dramatika.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o pogovoru med očetom in hčerko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, pripoveduje o dogodku, zaradi dialoga ima elemente dramatike, veliko pa ima tudi lirskih primesi, saj so v njem izražena čustva. / Odlomek je epski, vsebuje pa veliko lirskih primesi, saj so v njem vidna čustva. / Odlomek je epski, ker pripoveduje, ima pa primesi dramatike, saj je v njem veliko dialoga.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	
0	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
1	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o družini, ki je izgubila dom. Oče, mati in trije otroci iščejo prenočišče v zavetišču. Sprejme jih prostovoljec, ki se jim nasmehe, da bi dobili vtis, da bo vse v redu.
2	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Očeta skrbi, ker mu je varnostnik rekel, da je vse polno, a prostovoljec mu zagotovi, da bodo vse uredili. Povabi jih k večerji. Zaveda se, da so v stiski in najbrž lažni. A oče jed odkloni in reče, da so že jedli. Najmlajši otrok pa pogoltno slino in gleda proti mizam. Prostovoljec jih ponovno povabi, vendar ga moški prekine z besedami, da želijo samo prenočišče.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Oče, mati, hčerka in dva sinova s kovčki iščejo prenočišče v zavetišču. Skrbi jih, ker so jih deložirali. Pomaga jim prostovoljec, ki jim pravi, da je življenje lepo. Ponudi jim večerjo, a jo oče odkloni. Prostovoljecu se zdi, da so lažni.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	V odlomku oče, mati in otroci iščejo pomoč v zatočišču, ker so izgubili dom. Oče in mati sta zaskrbljena. Prostovoljec jim pomaga. Odlomek govori o deložirani družini, ki išče prenočišče v zavetišču. Izvemo, kako jih tam prostovoljec sprejme in kako oče, mati in otroci doživljajo svoje brezdomstvo.

Razlaga prostovoljčevega sprejema (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni.	Prostovoljec jim pomaga z nasmehom, ker se je naučil, da mora biti dobre volje.
1	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Prostovoljec jim pomaga z nasmehom, da jim ponudi toplino. Ker je že veliko let delal v zavetišču, se je naučil, da mora biti dobre volje, če se le da. Dajati mora vtis, da je življenje lepo.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Prostovoljec jih sprejme z nasmehom, da bi pokazal prijaznost. Rad bi jih potolažil, pomiril, jim vtil upanje. S svojo dobro voljo jim skuša olajšati stisko, zbudil bi rad vtis, da je življenje lepo. Želi jih pomiriti, da se bo vse uredilo. Ker že dolgo dela v zavetišču, ve, kaj doživljajo, zato je razumevajoč.

Razlaga njegovih opažanj v vedenju družinskih članov (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni.	Deklica je k sebi stiskala knjigo s pravljicami.
1	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Družina je ponosna. / Opazi, da ima oče glavno besedo. Mati je zaskrbljena. Ne joče, samo skrbi jo. Oče skuša razložiti, kaj se je zgodilo. Večerjo odkloni, ker noče, da bi tudi jedli. Hči in njen starejši brat k sebi stiskata, kar jima je še ostalo. Mati ima nemirne oči, v katerih je velika skrb. Najstarejša hči stiska v roki knjigo. Videti so, kot da bi šli na izlet, samo voziček in kovčki so jasen znak, da so deložiranci. Nič drugega jim ni ostalo. Oče želi samo prenočišče, reče, da so že jedli, vendar prostovoljec ni prepričan, da je to res.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Družinski člani različno sprejemajo brezdomstvo. Mati je zaskrbljena, njene oči begajo na vse strani, kar kaže na strah. Ne joče več, ne more žalovati, ker mora poskrbeti za otroke, boji se, kako bodo živeli. Hči stiska knjigo, dovolj je že odrasla, da razume, kaj se dogaja. Bratec prvošolček se še ne zaveda resnosti, oči mu žarijo, s pričakovanjem nosi svojo šolsko torbo. Najmlajši otrok je samo lačen, ne razume ničesar. Trpi tudi oče, prizadet je, ker se jim je to zgodilo, ne prosí, ne joče. Zaveda se, kaj pomeni izguba doma, počuti se zavrženo, kot izločenec. Noče sprejeti ponujene večerje, čeprav je družina najbrž lačna. Zdi se mu, da mu je odvzeto dostojanstvo, da je kot brezdomec poraženec.

Razlaga, kaj ga vznemiri pri očetu (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni.	Vznemiri ga, ker nimajo doma.
1	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Vznemiri ga, ker ga oče prekine, ko jim ponovno ponudi hrano. Meni, da so lačni. Mali strmi proti mizam. Prostovoljec ni bil prepričan, da so že jedli. Zdelo se mu je, da je otrok ob vonju po golažu požrl slino, da je bil lačen.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Prostovoljca vznemiri, ker oče odklanja večerjo. Ni prepričan, da so siti. Vidi, da najmlajši pogleduje proti jedi, zdi se mu, da je otrok celo požrl slino, oče pa odklanja hrano za vse. Zatrjuje, da potrebujejo samo prenočišče, kot bi želel prikriti stisko. Zato moškega iz zavetišča skrbi, da bo zaradi ranjenosti, razbolelosti, zaradi odvzetega dostojanstva družina tiho trpela, da ne bi drugi videli njihove nesreče, kot bi bila to sramota.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni.	
1	Citat ni smiselno povezan z razlago. Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo.	»Smo že jedli,« ga je prekinil moški, »samo prenočišče rabimo.« »Ni bil prepričan, da je to res.«
2	Namesto citata je opisan primer. Citat je natančno v skladu z razlago.	Oče ne želi priznati, da so lačni, hrano odklanja, težko sprejema, da je brezdomec. »Ljudje težko priznajo, da so lačni.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Otroci in starši doživljajo brezdomstvo različno, saj šele zrel človek razume, kako je ostati brez doma.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o očetovi odločitvi (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Oče bi moral poskrbeti za družino.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Očetova odločitev se mi zdi napačna. Če so lačni, bi lahko jedli, on pa to prepreči.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Očetova odločitev je nenavadna, a ga lahko razumem. Mislim, da doživlja vse kot osebni poraz, kot da je on kriv, da ne more poskrbeti za družino. Ne le sebi, temveč tudi okolici mu je težko priznati, da je kaj narobe; kot bi želel svoje težave prikriti. Sramuje se svojih skrbi, boji se celo, da jih drugi ne bi razumeli in bi bili še bolj prizadeti.

Presoja pomena lastnega dostojanstva (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Presoja ni izražena.	
0	Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Dostojanstvo je, če te drugi spoštujejo.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Lastno dostojanstvo je zelo pomembno, to pomeni, da sebe spoštuješ, da si nekaj vreden.
2	Presoja je jasna, razložena.	Človeku dostojanstvo poleg zdravja predstavlja najpomembnejšo vrednoto v življenju. Lastna samopodoba je ključna za človekovo delovanje, potrebna je za pokončno držo in trdne odločitve v življenju. Izgubiti dostojanstvo je kot izguba samega sebe, ponižanje in poraz. Ni pomemben samo videz, mišljenje drugih, dostojanstvo je del človekove osebnosti, ohranja njegovo identiteto.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitel dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer.	
0	Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V Ukrajini morajo ljudje pod prisilo zapuščati svoje domove, ki so jih ustvarjali celo življenje. Bežati morajo iz svoje države in si iskati nova bivališča. Tudi ko jih najdejo, se ne počutijo kot doma, temveč kot nezaželeni in odvečni.
2	Primer je opisan.	Iz svojih izkušenj lahko povem, kako se človek počuti, ko izgubi dostojanstvo. Ko sem bila stara pet let, smo s starši in sestro pristali na cesti. Imeli smo srečo, da nas je očetov prijatelj povabil k sebi domov, dokler si nismo uspeli privoščiti najema novega stanovanja. Moja staraša sta vse dneve garala, zame pa je skrbel devetletna sestra. Nismo se znali smejati ne veseliti, skoraj si nismo upali pogledati drug drugega. Počutili smo se osramočene in izobčene. Danes je vse dobro, tisti grenki spomin pa je ostal, a spreminja se v spoznanje, da smo bili dovolj močni, saj smo si povrnili dostojanstvo.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Tanja Mastnak, ALTERNATIVNI UKREP (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredeleitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredeljitve.	
1	Opredeleitev je napačna.	Odlomek spada v dramatiko.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o dogodku.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek spada v pripovedništvo. Vsebuje tudi prvine dramatike, in sicer v dialogu med hčerko in očetom.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Pripovedovalka se po vzponu na vrh gore s svojim očetom pogovarja o problemih, ki jih ima v šoli. Očeta seznanj z neopravičenimi urami, s pretepom, v katerem se je sošolki razbil telefon, in z nezadostno oceno pri biologiji. Na hčerino veliko začudenje očeta njeno neprimerno obnašanje v šoli posebej ne vznemiri, šele nezadostna ocena ga viže s tira. Hčeri pove, da se mora učiti, ker potrebuje točke za vpis. Starši pričakujejo, da se bo vpisala na medicino ali pravo, ona pa želi študirati francoščino. Ve, da se bo za svoj cilj morala boriti. Hči v pogovoru svojemu očetu prizna, da ima v šoli težave zaradi neprimernega obnašanja, očeta pa bolj vznemiri njena negativna ocena pri biologiji, ki bi ji lahko preprečila vpis na študij medicine ali prava. Na očetovo željo se je pripravljena odpovedati študiju francoščine.
3	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Oče med hojo po hribih od hčere izve, da ima dekle v šoli negativno oceno pri biologiji. To ga razburi in hčer opozori, da se mora učiti za boljši uspeh in za več točk. Le tako se bo lahko vpisala na medicino ali pravo. Njeno mnenje ga ne zanima.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Iz pogovora med hčerjo in njenim očetom razberemo, da ima dekle v šoli težave zaradi neprimernega obnašanja, vendar očeta bolj kot to moti njena negativna ocena pri biologiji. Po njegovem mnenju bi ji precejno število točk preprečilo vpis na študij medicine ali prava. Hči ob njegovem govorjenju razmišlja, kako bo dosegla svoje lastne cilje.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
0	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	negativne ocene / neprimerno obnašanje dijakov
1	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	visoka pričakovanja staršev / družbena pričakovanja / odnos med očetom in hčerjo
2	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	odločanje o življenju svojih otrok / svoboda otrok pri svojih odločitvah / očetovi in hčerini cilji

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3	Razlage ni.	
0	Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku. Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Hči je prizadeta, ker ima težave s sošolko. Oče je zelo ambiciozen in ima za svojo hčer visoke cilje. Želi si, da bi bila z visokim številom točk sprejeta na medicino ali pravo, in ga sploh ne zanima, kaj si želi študirati ona. Sam je po poklicu kemik, za hčer pa želi, da bi bila nekaj več.
1	Parafraziran je ustrezno del odlomka.	Oče hčeri reče, da ni kar tako. To pomeni, da je nekaj več kot drugi. Pravi ji, da bodo trenutne težave minile, takrat se bo postavila na noge. Pomembno je le, da se bo učila in dobila visoke točke za vpis. Očetu je zelo važno, da hči lahko sama izbira svoj študij, da je ne bi točke omejevale pri izbiri. Dekle pa ve, da je oče zanjo že splaniral študij.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Iz odlomka je razvidno, da očeta hčerino neprimerno obnašanje sploh ne moti, celo zasmaje se, ko sliši, da se je hči stepla s sošolko. Veliko bolj ga zmoti njena slaba ocena. To kaže, da ga skrbi za hčerin uspeh in za število točk, ki jih bo dosegla ob koncu šolskega leta. Očetu je zelo pomembno, da bi lahko hči sama izbirala svoj študij, da bo imela pristo pot na najboljšo fakulteto. V resnici pa ima zanjo že izbran študij medicine ali prava. Hčere ne vpraša, kaj si želi študirati, pač pa se odloči namesto nje za elitni študij, kar hči poimenuje snobizem in podrejanje družbenim pričakovanjem. V navidezni skrbi za hčerino prihodnost se skrivajo težnje, da bi starši sami urejali njeno življenje, brez njenega sodelovanja.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni.	
1	Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago. Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Mislila sem, da bo ponorel, v resnici pa se je začel smejati.« »To je najpomembnejše. Točke za vpis.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Tako in tako sem vedela, kateri študij je splaniral zame.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago. (0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	Oče s svojo izbiro ustreznega študija jemlje hčeri svobodo pri odločanju o lastni prihodnosti.

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Z očetovim razmišljanjem se ne strinjam, hčeri bi moral pustiti svobodo pri izbiri študija.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Prav je, da oče poslušá hčer, se z njo prijazno pogovarja, celo sprejema njene mladostniške vedenjske težave v šoli. Ni pa prav, da tako zelo vpliva na hčerine odločitve o nadaljnjem šolanju. Na videz ji pusti svobodo pri izbiri študija, v resnici pa ima zanjo že pripravljen načrt za prihodnost.

Lasno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	Hči bi rada študirala francoščino.
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Razumem, da starši želijo otrokom najboljše, zato bi najraje odločali namesto njih. To počnejo, ker jih skrbi zanje.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Ni prav, da starši odločajo o otrokovem poklicu. Zgodi se lahko, da se otrok začne upirati. Zaveda se, da bi poklic, ki so ga namesto njega izbrali starši, opravljal z veliko muko ali pa bi ga celo opustil. Starši želijo otrokom le najboljše, vendar je pri tako pomembnih odločitvah, kot je izbira študija oz. poklica, prav, da ima otrok svobodo. Starši ga lahko le usmerjajo, mu pomagajo pri odločitvi.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Naveden ni noben primer.	
0	Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Moji starši mi puščajo odprto pot pri izbiri študija. Vesel sem, da me razumejo, saj bom moral sam skrbeti zase.
2	Primer je opisan.	Predstavil bom primer svojega prijatelja Vinka. Njegova mama je želela, da postane kirurg, saj je gimnazijo zaključil z odličnim uspehom. Njega pa so že od vrtca dalje zanimala reševalna vozila. Pred kratkim se je prekvalificiral in dobil službo na intervenciji. Že kot pripravnik opravlja svoje delo brezhibno in tako bo po vsej verjetnosti tudi ostalo, saj dela z veseljem in ljubeznijo. Starši so spoznali, da so se motili.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
 - Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
 - Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).